

Vår ref.: RRL

Deres ref.: 15/1311

Oslo, 18.05.2015

Høring av nye energikrav i TEK

Generelt om høringsuttalelsen

Det vises til høringsnotat av 16. februar 2015 Nye energikrav i bygg -Forslag til endringer i tekniske krav til byggverk av 26. mars 2010 nr 489.

Byggenæringens Landsforening består av 14 bransjer innen bygghåndverk- og entreprenørvirksomhet, byggevareindustri og eiendomsnæring. Til sammen organiserer BNLS bransjer ca 4000 bedrifter i byggenæringen med 70 000 ansatte.

Etterfølgende høringsuttalelse er BNLS omforente tilbakemelding på forslaget til nye energikrav i TEK. De enkelte bransjene vil i egne høringsuttalelser gi mer utdypende kommentarer på sine hovedpunkter.

En generell bemerkning til høringen er at BNL hadde sett det som ønskelig og hensiktsmessig om det var et tettere samarbeid mellom myndigheter og næring gjennom prosessen med utforming av forslaget. Etter innspillmøter høsten 2013 har ikke BNL og de berørte bransjene hatt noen dialog eller diskusjon med myndighetene om forslaget før det ble fremlagt. BNL mener det hadde vært hensiktsmessig å bruke det halvannet året på konstruktiv dialog.

Det er påvist noen feil og uklarheter i faktagrunnlaget for høringen. Feilen som gjelder datagrunnlaget for solfaktor for vinduer, ble det opplyst om på informasjonsmøte om TEK-forslaget 14. april. Saken som gjelder kuldebroer og tetthet, er påpekt av Boligprodusentene i eget brev til DiBK. Sistnevnte, og konsekvensene av denne, er det ikke redegjort for i åpne fora.

BNL mener det er helt vesentlig at faktagrunnlaget for forskriftsendringen er korrekt om næringen skal kunne uttale seg om kravsnivå og innretning. Næringen må ha tiltro til at det som foreslås er byggbart. Vi oppfordrer DiBK til å nedsette en ekspertgruppe som kan gå gjennom grunnlaget og enes om et korrekt faktagrunnlag.

Målet med revisjon av energikravene i TEK

Regjeringen vil føre en offensiv klimapolitikk og forsterke klimaforliket. Endringene i TEK har sin hovedbegrunnelse i denne politikken og i ønsket om å forenkle og effektivisere regelverket.

BNL vil gjerne bidra til å nå nasjonale mål både innen energieffektivisering, mer bærekraftige bygg og et enkelt og effektivt regelverk. I denne sammenheng vil vi påpeke at helhetstankegang er viktig. Helhetsperspektivet med hensyn til å oppnå klimagvinst på kort og lang sikt er lite synlig i høringsnotatet.

Forskriftskravene kommer til anvendelse for nybygg og større rehabilitering. Det er antatt at man kan spare mellom 0,9 og 1,2 TWh i 2020 ved endringene i regelverket, ifølge høringsbrevet. Om energisparing er viktig ville det vært mest hensiktsmessig å øke energieffektiviteten i eksisterende bygg. I eksisterende bygg er potensialet for energisparing mye større enn i nybygg, også på lang sikt (kfr Arnstadutvalgets rapport til departementet). Tiltak på eksisterende bygg er gitt liten oppmerksomhet i høringsbrevet, og det er ikke fremmet konkrete forslag ut over der hvor nybyggkrav gjøres gjeldende. Det er med andre ord mange andre ubrukte muligheter for å nå lavutslippssamfunnet og tilfredsstillende klimaforliket innen byggsektoren.

Koordinering med andre departementer er nødvendig (f eks OED). Pr i dag er det store mangler på virkemidler, både i form av lov/forskrift og økonomiske incentiver, som muliggjør realisering av energisparepotensialet i bygningsmassen. Det gjelder spesielt potensialet i eksisterende boligmasse, der samlet energiforbruk er størst, sett i forhold til totalt energiforbruk i bygninger i Norge.

Samtidig som energikravene i TEK er ute på høring er det også høring på Eksisterende bygg – Forslag til forenkling i SAK10 og TEK10 av 25. februar 2015. Det er viktig at myndighetenes ambisjoner for energisparing blir tydelige og reelle også for denne endringen og koordinert med høringen på nye energikrav.

Forenkling og seriøsitet

BNL ønsker å bidra til et forenklet regelverk som samtidig bygger opp under en seriøs byggenæring. For å forenkle vil BNL foreslå å differensiere regelverket mellom boliger og andre bygg.

BNL mener det ikke er forenkling å fjerne tiltaksmodellen for alle bygg. Tiltaksmodellen bør i alle tilfeller beholdes for boliger. Den kan også være egnet for større bygg hvor den fører til forenklet prosjektering.

Rammekravsmodellen, sammen med flere standarder som den hviler på, er komplisert selv for rutinerne energirådgivere. Det er store muligheter for å gjøre feil. Vi anbefaler ikke at den gjøres obligatorisk annet enn for større bygg. Å beholde tiltaksmodellen er svært viktig for majoriteten av bedriftene i byggenæringen, hvor en størrelse på 5 –20 ansatte er normalt.

DiBK har for tiden ute et høringsforslag gjeldende forenklinger av SAK10 og TEK10. Her foreslås det en lemping av bl.a. bygningstekniske krav til energitekniske løsninger. Det er i motsatt retning av det som foreligger knyttet til nye boliger gjennom dette høringsforslaget. Videre foreslås det å oppheve krav til kompetanse for å utføre disse

arbeidene. BNL finner det motstridende at de bygg (boliger) som er minst energieffektive i utgangspunktet ikke blir underlagt krav til energieffektivisering og kompetanse når tiltak skal iverksettes. BNL savner koordinering og konsistens med hensyn til energieffektivisering, helse og innemiljø.

Revisjon av energikravene i TEK må ses i sammenheng med ønsket om forenkling; TEK17. Ved å digitalisere regelverket vil det ligge godt til rette for å lage det oversiktlig for brukerne. Automatiske regelsjekkere vil sørge for at bare relevant regelverk vises.

Konkrete problemområder

Byggenæringen har gjort store framskritt når det gjelder å levere tette bygg. Tetthetskravet i nytt forslag er kraftig skjerpet, spesielt for småhus. Kravet kan bli utfordrende og kostnadsdrivende for disse. Det samme gjelder trolig nivået for SFP-faktor. Ved at energirammen er basert på ambisiøse nivåer også for de øvrige energipostene, er det små omfordelingsmuligheter.

Det er viktig å få avklart saken, påpekt foran, om kuldebroer og tetthet i høringsforslaget. Dette kan ha stor betydning for omfordelingsmulighetene i forslaget og er helt sentralt for om rammekravsmodellen kan brukes slik den er foreslått; dvs om det er byggbart i praksis. Vi viser til notat oversendt DiBK fra Boligprodusentene.

Selv om krav til U-verdi i vinduer ikke ligger på passivhusnivå, er det verdien 0,8 som er brukt i beregning av rammen for standardbygg. I og med at rammen er svært stram vil det kreves maksimum 0,8 i de aller fleste bygg. Det er teknisk mulig å levere på dette nivå i dag, men bare et fåtall vindusprodusenter er i stand til å levere det som kreves av vinduer og karmen samlet. Det er viktig at myndighetene er oppmerksomme på den markeds- og konkurransemessige problematikken ved dette. Vi er i tillegg kjent med at kravsnivået er spesielt utfordrende for takvinduer, hvor takvinkel får betydning for kravsoppnåelsen. Vi viser for øvrig til høringsforslag fra Norsk Trevare når det gjelder detaljer omkring særnorske krav til U-verdi for vinduer og betydningen av dette i konkurransesammenheng.

Frittstående bygg < 70 kvadratmeter er foreslått unntatt fra forskriftskravene, og skal således ikke oppfylle minstekrav. BNL mener dette er et unødvendig stort areal å kreve unntak for. Vi foreslår at eksisterende arealgrense på < 50 kvadratmeter beholdes for å vise sammenheng mellom ambisjoner og krav.

Det foreslås innstramminger i regelverket for laftede bygg. Vi har forståelse for at også laftede bygg må tilfredsstille visse minimumskrav til energibruk. BNL vil imidlertid påpeke at lafting er en del av norsk bygningskultur. Det er et begrenset marked for restaureringsarbeider, og bedriftene som er i dette markedet er avhengig av at det også eksisterer et nybyggmarked innen tradisjonsbygging, hvilket det i dag i økende grad gjør.

Sammen med KLD har BNL etablert et program kalt Bygg og Bevar som skal bidra til å sikre den byggefaglige kompetansen innen bygningsbevaring. BNL har også bidratt til at det

nylig er etablert to formelle utdanningstilbud i bygningsvern og tradisjonelt bygghåndverk. For stramme nybyggeregler kan sette en brems på dette markedet og dermed true kompetansebygging på bygningskulturområdet.

Energiforsyning

BNL støtter regjeringens forslag om å fase ut fossil energi til grunnlast i oppvarming i framtidens bygg. Det er ulike meninger i bransjene om man skal akseptere gass til spisslast. Dette vil fremgå av bransjenes egne høringsbrev.

Innovasjon og FoU

Det vil være en balanse mellom krav som fremmer mot dem som hemmer innovasjon. Vi er her bekymret for at den strenge rammen kan hemme arkitektonisk innovasjon.

Omfordelingsmulighetene på energi er svært små i foreliggende forslag. Kompakte bygningskropper med liten utvendig overflate vil måtte velges. Dette gir små muligheter for variasjon i typen arkitektoniske løsninger og andre praktiske hensyn for byggets funksjon.

Dersom forslaget blir innført slik det foreligger vil det gi tekniske, økonomiske og konkurransemessige utfordringer for mange. Før store endringer gjennomføres må det være godt utredet og utprøvd at kravene er gjennomførbare gjennom FoU -og innovasjonsvirksomhet.

Vennlig hilsen

Byggenæringens Landsforening

Jon Sandnes
Adm. dir.

Rannveig Ravnanger Landet
Dir. miljø- og energipolitikk